

Krajské volby 2020

Jak jsme volili ve Štěnovicích?

Volební účast: 46,18 % pořadí nejúspěšnějších stran:

1. ODS s podp. TOP 09 a nez. star. - 183 hlasů - 24,76 %
2. STAN, Zelení, PRO PLZEŇ - 151 hlasů - 20,43 %
3. ANO - 124 hlasů - 16,77 %
4. Česká pirátská strana - 106 hlasů - 14,34 %
5. SPD - 46 hlasů - 6,22 %
6. KDU-ČSL, ADS a NESTRANÍCI - 38 hlasů - 5,14 %
7. ČSSD - 31 hlasů - 4,19 %
8. Trikolóra hnutí občanů - 19 hlasů - 2,57 %
9. KSČM - 17 hlasů - 2,30 %
10. Demokratická strana zelených - 9 hlasů - 1,21 %

11. Strana soukromníků ČR - 5 hlasů - 0,67 %
12. ROZUMNÍ - Petr Hannig, DSSS - Čistý kraj - 4 hlasy - 0,54 %

13. Alternativa pro nez. kand. 2020, Koruna Česká - 1 hlas - 0,13 %

Nejvíce preferenčních hlasů: Josef Bernard (STAN, Zelení, PRO PLZEŇ) - 20 hlasů

Počet získaných mandátů v krajském zastupitelstvu Plzeňského kraje:

1. ANO - 12
2. ODS s podp. TOP 09 a nez. Star. - 11
3. STAN, Zelení, PRO PLZEŇ - 7
4. Česká pirátská strana - 7
5. SPD - 3
6. ČSSD - 3
7. KSČM - 2

Ohlasy návštěvníků našich akcí:

Výlet a putování na Lopatu

Je krásné slunečné ráno, je první srpnový den. Na Štěnovickém náměstí se sešli milovníci přírody a historie. „Bude to prima, les nás ochrání před zvyšující se teplotou, krásně se projdeme a dozvíme se něco nového,“ říkáme si natěšeně. Nasedáme do aut

a po krátké objížďce zastavujeme zanedlouho na malém parkovišti u lesa. Cílem naší výpravy je hrad Lopata. Vyndáváme z batohů mapy plánované trasy a vyrážíme po naučné stezce kolem mohylového pohřebiště. Přesli jsme dva dřevěné můstky přes potok

Akce Osvěty Štěnovice se vydařily na jedničku

Během prázdnin jsme pro vás připravili čtyři akce. 11. července exkurzi do štěnovických lomů doprovázenou poutavým výkladem PhDr. Aleny Vlčkové. 23. července se v režii manželů Šloufových uskutečnila velmi poučná a zajímavá cestopisná přednáška doprovázená promítáním fotek ze španělské Svatojakubské cesty, tentokrát Baskickem. 1. srpna jsme uspořádali výlet na zříceninu hradu Lopata s výslapem po části naučné stezky F. X. France a 20. srpna přednášku o potápění s ukázkou potápěčské výstroje a promítáním amatérských videí ze Středozemního moře (Malta) a z Rudého moře (Egypt).

pozn. mikve: Lázeň s čistou přírodní vodou. Ponořením do vody v předvečer šabatu (páteční večer) získávali Židé rituální očistu. Ve Štěnovicích v čp. 118. Draslárna: Dílna na výrobu draselného louhu, využíval se při čištění kůží a výrobě mýdla. Ve Štěnovicích v čp. 112.

a hledáme modrou značku. Začíná to být dobrodružné, trochu jsme zabloudivi. „Tolik cestiček, ale která je ta pravá,“ ozývá se vpředu. Nakonec jsme všechno zvládli a už se před

pokračování na další straně

pokračování ze str. 1

námi objevuje bulžňnkový suk, na kterém jsou pozůstatky gotického hradu. Na Lopatě jsme posváčili, probrali historii a obrátili jsme se na zpáteční cestu. „Krokoměr mi ukazuje, že jsme ušli pět kilometrů,“ hlásí nejmladší účastník výpravy. „To jsme dobří, když jsme po

kilometru blouzení našli správný směr,“ smějeme se všichni našemu smyslu pro orientaci v terénu. Děkujeme organizátorům za příjemně strávený čas a už se těšíme na příští pěkný výlet.

Lada Kurejová

Z výletu na zřícenině hradu Lopata.

Štěnovice kdysi a dnes

Křižovatka U Křížku na začátku 50. let. Klidné místo uprostřed obce. Pan Hausner žene domů husy od řeky. Křížek byl postaven pravděpodobně v polovině 19.století. Konaly se zde církevní slavnosti. Již v roce 1922 se uvažovalo o odstranění, protože začala ve vsi fungovat autobusová doprava.

Dnešní rušná křižovatka U Křížku směrem na Čížice a na Losinou, ale už bez křížku. Křížek byl odstraněn 21. srpna 1961, s ním byly pokáceny i tři lípy, protože byla ohrožena bezpečnost provozu na frekventované křižovatce. Kamenné kvádry a litinový kříž byly uloženy na farní zahradě. Dnes jsou již ztraceny.

Pomníky – kamenná zastavení v řece času

PhDr. Alena Vlčková, kronikářka obce

Kdo by neznal známé rčení: „Sejde z očí, sejde z mysli.“ Ne vždy ovšem bývá toto tvrzení naplněno. Člověk nám blízký sice může „sejít z očí“, ale určitě na něho nezapomeneme. Ba jsou i osobnosti nebo události, s kterými jsme se v našem pozemském putování ani nemohli potkat, ale přesto si je stále připomínáme. Přesahují totiž svým významem časovou hranici. A pak se tedy moudře stane, že pro nezapomnění, pro připomenutí činu nebo oběti je postaven pomník. Také ve Štěnovicích máme čtyři kamenné odkazy k minulosti, které ovšem směřují i k naší současnosti a my, dnešní Štěnovičáci, bychom si měli přát, aby kamenný odkaz nebyl zapomenut ani v budoucnu.

Zastavení první: Pomník Mistra Jana Husa

Projdeme-li vsí po silnici směrem k Losiné, nemůžeme minout bez povšimnutí malý travnatý prostor mezi ulicemi Losinská a K Hájovně. Dvě vysoké lípy a mezi nimi nahrubo otesaný žulový pomník s nápisem „1415 – 1915 Husově památce“. Z Husova odkazu je stále nutno zdůrazňovat, čím je jeho odkaz věčný. Je to přesvědčení o pravdě, kterou smrt v plamenech nemohla zničit.

Štěnovický pomník věnovaný Husově památce má velmi zajímavou historii. Psal se rok 1915, druhý rok Velké války, v níž Češi nesmyslně umírali za císaře pána. Jistě v tomto čase nebylo radno připomínat osobnost Husovu, kterou si vždy Češi spojovali s protihabsburským odporem. Podnět k oslavě pětistého výročí Husovy smrti dal 28. března 1915 spolek Osvětový svaz. S ostatními štěnovickými spolky a s prizvanými zástupci obecního zastupitelstva bylo rozhodnuto uspořádat stromkovou slavnost. Obecní zastupitelé zvolili místo, kde budou zasazeny tři Husovy lípy a „mezi lipami bude

pamětní kámen Husův“. Zároveň měla obec přispět částkou padesát korun na kámen.

Místo, kde se dnes nachází Husův pomník, není původní. V roce 1915 byl vybrán prostor za vsí na obecním pozemku v horní části stráně „Rajčůr“ vlevo při silnici do Losiné. Celá strán od silnice až k potoku pod strání měla být osázena ovocnými stromy a nazvána Vzorným sadem, místo v horní části s pamětním kamenem pak sadem Husovým. Na pomník měl být použit kámen z obecního lomu a práce měla být zadána mistru kamenickému Františku Šípovi. Ten měl zhotovit pomník podle návrhu svého syna akademického sochaře Vojty Šípa. Nakonec byl ale pomník zhotoven v lomu Josefa Hejreta, nejspíše ale nikoli podle návrhu Vojty Šípa. Symbolika pomníku je dokonalá. Velmi tvrdá šedomodrá žula, jen hrubě opracovaný kámen bez lesku a strohý text. Pravda je tvrdá žula, není blýskavou cetkou a nelze ji zničit.

A konala se slavnost. Dne 11. dubna 1915 se sešly všechny štěnovické spolky, davy občanů a školních dětí na návsi před obecním úřadem (dnes Štěnovické nám., Dům s pečovatelskou službou). Na řečniště, které vyrobil truhlář Adolf Smolek, vystoupil starosta obce Jan Landkamr a pronesl vlasteneckou řeč. Poté se vydal průvod obcí k místu, kde již stál pomník. V průvodu byly nesené tři lípy ozdobené fábory ve slovanských barvách. Slavnost byla zakončena přednáškou o Mistru Janu Husovi v hostinci Jana Hajšmana (později hostinec Františka Jandy, dnes dům p. Menouška). Tím ale historie pomníku nekončí. Po dvaceti letech, v roce 1935, byl pomník přemístěn tam, kde se nachází dnes. Dostalo se mu důstojnějšího místa přímo ve vsi. Husův pomník s dvěma vzrostlými lipami shlíží do vsi již 85 let. Jistě by si pomník věnovaný mučedníku za pravdu Janu Husovi a prostor kolem zasloužily, aby o místo

bylo lépe pečováno.

Zastavení druhé: Pomník padlým

Z Velké války se nevrátilo do Štěnovic 40 mužů. Pomník se jmény měl být připomínkou jejich věčné přítomnosti doma ve vsi. Víme, že iniciátorem myšlenky postavit pomník nebyla obec Štěnovice. S největší pravděpodobností to byli štěnovičtí kameníci. Obecní zastupitelstvo ale dalo souhlas, aby k postavení pomníku byla využita část školní zahrady. O zhotovení pomníku se postarali kameníci z Družstva kameníků, kteří pracovali ve Štruncově lomu (od r. 1929 lom Salcman). K zhotovení byla samozřejmě použita proslulá štěnovická žula. Není známo, kdo kdysi odlil bronzového lva s přetrženými okovy na tlapách, který je hrdě usazen na vrcholu pomníku. Jména všech padlých a nezvěstných byla vytesána přímo do kamene pomníku. Celkový náklad na zhotovení pomníku činil 23 000,- Kč. K slavnostnímu odhalení pomníku došlo 20. srpna 1922. Byla to jistě sláva velická už proto, že hlavním řečníkem byl ministr školství Československé republiky Gustav Habrman. Jak dokládá dobová fotografie, slávy se zúčastnila celá ves, lesku jí dodávaly uniformy hasičů, legionářů a sokolů. Poté zástupci Družstva kameníků předali pomník obci, aby o něj v budoucnu pečovala.

Protektorát a 2. světová válka se dotkly i našeho pomníku. Do vsi dorazil 6. května 1943 příkaz, aby byl sundán bronzový lev a odvezen do Starého Plzně na skládku kovů. Měl být roztaven jako jiné sochy. Náš lev měl ale štěstí. Válka skončila dřív, než došlo ke zničení sochy lva. A tak, když se v roce 1945 opět u pomníku připomínal 28. říjen, lev už opět majestátně shlížel na davy Štěnovičáků. Pomník byl hned v roce 1945 upraven. Původní plocha se jmény byla překryta novou deskou z černé žuly. Nesla

pokračování na další straně

pokračování ze str. 3

jména padlých v letech 1914 – 1918 a zároveň přibýlo jméno letce RAF Oldřicha Kestlera, který zahynul v roce 1941. Čas doběhl až k roku 1991 a tehdy se konečně objevila na pomníku i jména devíti zavražděných štěnovických židovských spoluobčanů. Zajímavá byla situace kolem pomníku v polovině dvacátých let minulého století. V lednu roku 1927 byl obecní úřad osloven kameníky z Družstva, aby obec doplatila zbývající výdaje v částce 3269,- Kč. Obec se ale ohradila proti zaplacení a argumentovala tím, že pomník před lety neobjednala. Kameníci tedy museli dlužnou částku uhradit sami, pomník ale zůstal obci. Je pomníkem uprostřed vsi, před obecním úřadem, doslova na očích celé veřejnosti. Z toho vyplývá, že je o pomník a jeho okolí velmi dobře pečováno po celý rok.

Zastavení třetí: Pomník židovským spoluobčanům

První zmínka o tom, že ve vsi byli Židé usazeni, je z roku 1504. V tomto roce vyhověl král Vladislav II. Jagelonský plzeňským měšťanům a ti mohli vypovědět židovské obyvatelstvo z Plzně. Jedním z míst, kde se Židé usadili, byly právě Štěnovice. Židovská historie Štěnovic je tedy stará více než půl tisíciletí. Byli našimi spoluobčany až do 40. let minulého století. Vlastně až do roku 1956. Jediný přeživší holokaustu Jiří Roubíček se do Štěnovic v roce 1945 vrátil. Obě totalitní ideologie novověku, fašismus a komunismus, vycházely ve svém vztahu k Židům z nenávisti. Nelze se tedy divit, že fašismus Židy likvidoval

v plynových komorách a komunismus po skončení války usiloval o to, aby toto programové vraždění židovských spoluobčanů nebylo vůbec připomínáno. Proto se také jména Treichlingerů, Roubíčků a Wollnerů dostala na pomník padlých až po roce 1989. V roce 2012 uplynulo 70 let od transportu našich spoluobčanů do koncentračního tábora Terezín a vzápětí do vyhlazovacích táborů Osvětim, Chelm a Treblinka. Bylo rozhodnuto tuto skutečnost vzpomenout a zároveň i potvrdit, že Židé byli občany naší vsi dlouhá staletí. Na malém prostoru nad mlýnem ohraničeném půlkruhem domů a silnicí Na Šancích bylo vytvořeno pietní místo. Nevysoký pomník ze štěnovické žuly stojí uprostřed nízké hradby keřů, k pomníku se sklání vodopád větví okrasného stromu. Na pomníku je nápis: „Židovským spoluobčanům Štěnovice domovem po staletí.“ O to, že byl pomník Na Šancích postaven, má zásluhu bývalý starosta obce Jan Nový a Miloš Boček st. Místo bylo zvoleno velmi vhodně, protože Na Šancích se před staletími Židé poprvé usadili. Pomník byl odhalen 1. srpna 2012. Tím byl splacen velký morální dluh lidem, kteří byli štěnovickými občany a jejich osudy už jsou na věky spojeny s historií obce.

Zastavení čtvrté: Pomník italským dětem

V roce 1915 bylo úřady do Štěnovic umístěno 53 italských válečných uprchlíků. K dobrému jménu štěnovických občanů a obecního úřadu patří to, že bylo o běžence z Itálie po celou dobu jejich pobytu ve vsi (1915

– 1918) dobře postaráno. Vždycky je nejspmutnější, zemře-li dítě. Ve Štěnovicích zemřelo v letech 1915 – 1916 sedm malých italských dětí. Bývalo zvykem, že zemřelé děti měly na hřbitově vyhrazené zvláštní místo. Takové místo měl i náš hřbitov. Válka skončila, uprchlíci se vrátili do Itálie a jen pár dětských hrobů zůstalo na štěnovickém hřbitově. Roky ubíhaly, pomalu se na dětské hroby zapomínalo, až zmizely úplně. V roce 2014 jsme vzpomněli 100. výročí vypuknutí 1. světové války. To byl podnět k tomu, aby obec obnovila symbolicky zmizelé hroby dětských válečných obětí. V srpnu 2014 byl na našem hřbitově odhalen nevelký žulový pomníček ze sedmi jmény italských dětí. Vytvořit malý pomník dětem, obětem války, byl nesmírně lidský čin.

Zamyšlení na závěr

Kameny památníků nejsou postaveny pro to, aby se u nich konaly „parády“, které nám připomíná Krylova Píseň neznámého vojína. Kameny památníků jsou tady pro naše nezapomnění na oběť v plamenech, pro nezapomnění na nesmyslně ztracené životy za „čest a slávu mocných“, pro nezapomnění matky, která daleko od domova ztratila dítě, pro nezapomnění na vraždy štěnovických židovských spoluobčanů. Všechny čtyři památníky v obci jsou obecním majetkem. Je na obci, aby se stejně dobře starala o všechny pomníky. A je na všech občanech Štěnovic, starousedlíků jako nově usedlých, aby věděli, proč a komu byly pomníky postaveny.

Pozvánka na nejbližší akci

V sobotu dne 28.11.2020 (samozřejmě pokud situace dovolí, sledujte naše stránky osvetastenovice.wz.cz) pořádá spolek Osvěta Štěnovice krátký výšlap na zřícenině hradu HOMBERK. Trasa je dlouhá zhruba 5 km, vede většinou lesem. Součástí výletu bude i výklad Aleny Vlčkové o vazbě hradu na Štěnovice. Zájemci se mohou přihlásit na email spolku osveta.stenovice@seznam.cz. Přihlášení je nutné z důvodu organizace dopravy.

Všechna čísla ŠTĚNOVICKÉHO ZPRAVODAJE naleznete na stránkách: osvetastenovice.wz.cz

ŠTĚNOVICKÝ ZPRAVODAJ, evidenční číslo: MK ČR E 23668, periodicita: 6x ročně, místo vydávání: Štěnovice, číslo: 9, den vydání: 27.10.2020, vydavatel: Osvěta Štěnovice, zapsaný spolek, Plzeňská 177, 33209 Štěnovice, IČO: 08138567
email: osveta.stenovice@seznam.cz, www.osvetastenovice.wz.cz